

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 200/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **NATOUR spol. s r. o.**, Rooseveltova 8, Brno, Česká republika, IČO 49 974 769, zastúpenej advokátskou kanceláriou MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s. r. o., Nová Bystrica 850, IČO 36 416 525, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Bohuslav Majchrák, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 CoKR 26/2019 zo 16. septembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 23. decembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 14 CoKR 26/2019 (v petite ústavnej sťažnosti a jej odôvodnení došlo k chybe v písaní, keďže správne má byť č. k. 41 CoKR 26/2019, pozn.) zo 16. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľka ďalej žiadala zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Okrem toho sa sťažovateľka domáhala aj náhrady trov konania v sume 450,29 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 K 6/2018 zo 7. decembra 2018 bolo začaté konkurzné konanie na návrh obchodnej spoločnosti [REDACTED], ako dlžníčky z dôvodu jej predĺženia. Uznesením okresného súdu č. k. 8 K 6/2018 z 18. decembra 2018, ktoré bolo uverejnené v Obchodnom

vestníku 27. decembra 2018, bol ustanovený dlžníčke predbežný správca. Úlohou predbežného správcu bolo zistiť, či majetok dlžníčky bude postačovať aspoň na úhradu nákladov konkurzu, a podať o svojich zisteniach okresnému súdu podrobné správy.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 8 K 6/2018 z 25. februára 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bolo konkurzné konanie zastavené z dôvodu, že majetok dlžníčky nepostačuje na úhradu nákladov konkurzu. Okresný súd zároveň vyjadril pochybnosť o vzniku nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa § 11 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), keď štatutárny orgán dlžníčky pokračoval v prevádzkovaní podniku s cieľom zvrátiť nepriaznivé hospodárske výsledky. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka ako veriteľka dlžníčky odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením tak, že krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že minimálne 3 roky pred podaním návrhu na začatie konkurzného konania podľa účtovných závierok bola dlžníčka predĺžená. Konateľke dlžníčky preto mala byť uložená zmluvná pokuta vo výške 12 500 eur podľa § 11 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorá by umožnila vyhlásenie konkurzu, a tým aj aspoň čiastočné uspokojenie veriteľov (§ 74a zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Sťažovateľka ďalej namietala, že dlžníčka robila ukracujúce úkony, keď namiesto veriteľom boli vyplatené finančné prostriedky v sume skoro 66 600 eur spriaznenej osobe (spoločníčke a konateľke dlžníčky v jednej osobe), čo malo byť preukázané z účtovných závierok. V prípade úspešného dovolania sa odporovateľnosti úkonov týkajúcich sa poskytnutého finančného plnenia spriaznenej osobe na úkor iných veriteľov dlžníčky by potom do konkurzu patrili i tieto finančné prostriedky. Ak by sa k tomu zohľadnila i suma zmluvnej pokuty, suma v konkurze by sa skoro rovnala výške pohľadávok veriteľov dlžníčky (s výnimkou záväzkov voči spoločníčke dlžníčky). Podľa sťažovateľky *„v prípade vyhlásenia konkurzu a získania týchto finančných prostriedkov, v čom... nevidí zásadný problém, pretože konateľka spoločnosti vykonáva ako fyzická osoba ďalšiu podnikateľskú činnosť a sama disponuje i majetkom, z ktorého by mohli byť v prípade neuspokojenia pohľadávok v konkurze uplatnené samostatne nároky jednak správcom, či následne v konkurze neuspokojených veriteľov, a takto by bola založená i možnosť dosiahnuť, a to s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou, uspokojenie až 100% výšky ich pohľadávok.“*

5. V prípade postupu dlžníčky týkajúceho sa svojho predĺženia a zodpovednosti jej štatutárneho orgánu podľa názoru sťažovateľky krajský súd neposkytol žiadnu odpoveď k podstatným odvolacím argumentom. Krajský súd sa tiež vôbec nevenoval ani odporovateľným právnym úkonom, ktoré tvorili tiež odvolaciu námietku sťažovateľky. Sťažovateľka preto považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nezákonné a ignorujúce zistený celkový skutkový stav veci. Všeobecné súdy najmä nebrali na zreteľ § 11 a § 74a zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V opačnom prípade by všeobecné súdy nemohli dospieť k záveru, že dlžníčka nemá dostatočný majetok na to, aby bol vyhlásený konkurz, a tým bolo dosiahnuté uspokojenie veriteľov dlžníčky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

8. Ústavný súd poznamenáva, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktoré bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Obdo 50/2020 z 28. septembra 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) podľa § 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd vyvodil neprípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu vydanému v konkurznom konaní z § 198 ods. 1 tretej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorej dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné. Sťažovateľka však nenamietala uznesenie najvyššieho súdu v petite ústavnej sťažnosti, ktoré z tohto dôvodu nebolo predmetom prieskumu ústavného súdu. Ústavný súd je totiž podľa § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáhal v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

9. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane vyslovil názor (zdôrazňujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53 a 54), podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní je sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

10. Uvedená zásada sa premietla aj do novej právnej úpravy zákona o ústavnom súde, ktorý v § 124 poslednej vete uvádza, že ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na

podanie sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

11. Princíp zachovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti po podaní dovolania aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako aj zákonná úprava počítajúca plynutie lehoty dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku v každom prípade predpokladajú riadne využitie mimoriadneho opravného prostriedku. O riadnom využití mimoriadneho opravného prostriedku však nemožno hovoriť vtedy, ak je podaný neoprávnenou osobou, je podaný po lehote, je podaný bez povinného právneho zastúpenia advokátom, prípadne ak je podaný proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok nepripúšťa. V opačnom prípade by totiž bola pripustená možnosť špekulatívneho predlžovania lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 91/2019).

12. O tento prípad ide aj vo veci sťažovateľky, ktorá dovolaním napadla uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o zastavení konkurzného konania z dôvodu, že majetok dlžníčky nepostačuje na úhradu nákladov konkurzu. Proti takémuto rozhodnutiu vydanému v konkurznom konaní je ale prípustnosť dovolania vylúčená, čo je explicitne upravené už v citovanom § 198 ods. 1 tretej vete zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

13. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, nemožno prihliadať na rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho odmietnutí v súvislosti s plynutím dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti [predtým § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov; teraz § 124 zákona o ústavnom súde (m. m. II. ÚS 103/09, I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03)]. Nepřípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je podmienkou podania sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti na ústavnom súde nie je možné prihliadať (m. m. IV. ÚS 163/2018, II. ÚS 91/2019).

14. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd musí konštatovať, že sťažovateľka podala mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, hoci zákon možnosť podať tento mimoriadny opravný prostriedok proti takému rozhodnutiu vylučuje. Vzhľadom na to nie je možné lehotu na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde počítat od doručenia uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľke, ale táto lehota sa počíta od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

15. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 13. novembra 2019. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 23. decembra 2020, teda celkom zjavne po uplynutí lehoty dvoch mesiacov od právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu. Sťažovateľka sa teda mylne domnievala, že jej ústavná sťažnosť bola podaná včas, keďže lehotu na podanie ústavnej sťažnosti mylne počítala od doručenia uznesenia najvyššieho súdu (27. októbra 2020), ale v jej prípade dovolanie nebolo účinným právnym prostriedkom nápravy.

16. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

17. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2021

Libor DUEA
predseda senátu